

Súd: Okresný súd Spišská Nová Ves
Spisová značka: 16P/152/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7616208262
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 03. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Radoslav Baláž
ECLI: ECLI:SK:OSSN:2018:7616208262.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Spišská Nová Ves, sudca JUDr. Radoslav BALÁŽ v právnej veci navrhovateľky D.Y. C., M. R., T. XX.XX.XXXX, H. R., W. XXX/X, zastúpenej opatrovníkom N. Q., T. XX.XX.XXXX, H. G. T. D., J..I..Š. XXXX/X a právne zastúpenej JUDr. Ivetou Višňovskou, advokátka, Radničné námestie 4, Spišská Nová Ves proti manželovi, ktorý návrh na rozvod nepodal I. C., T. XX.XX.XXXX, U. H. S. XXX, U.Č.. Č. M., B. - F., C. XX, za účasti mal. detí: J. W. C. T. XX.XX.XXXX Z. J. W. C. T. XX.XX.XXXX, zastúpených kolíznym opatrovníkom Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Spišská Nová Ves, Odborárov 53, za účasti starej matky I. K. R., T. XX.XX.XXXX, H. R., W. XXX/X, o rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností na čas po rozvoде, takto

rozhodol:

Súd manželstvo D. C., M. R.Y., T. XX.XX.XXXX Z. I. C., T. XX.XX.XXXX, uzavreté dňa 20.07.2007, zapísané v knihe manželstiev Matričného úradu Mesta G. T. D., vo zväzku 21, ročník 2007, na strane 1, pod poradovým číslom 120, r o z v á d z a .

Ponecháva sa zverenie mal. J. W. C.Y., T. XX.XX.XXXX Z. I.. J. W. C., T. XX.XX.XXXX do náhradnej osobnej starostlivosti I. K. R.Y., T. XX.XX.XXXX, ktorá je oprávnená a povinná vykonávať osobnú starostlivosť o mal. deti v rovnakom rozsahu, ako ju vykonávajú rodičia, má právo ich zastupovať a spravovať ich majetok v bežných veciach, o ktorom bolo rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Spišská Nová Ves sp.zn. 11P/39/2016 - 43 zo dňa 20.04.2016.

M e n í sa rozsudok Okresného súdu Spišská Nová Ves sp.zn. 11P/39/2016 - 43 zo dňa 20.04.2016 vo výroku o výživnom a to tak, že rodičia sú p o v i n í platiť, počnúc od právoplatnosti tohto rozsudku, výživné na mal. J. W. C.Y., T. XX.XX.XXXX Z. I.. J. W. C., T. XX.XX.XXXX, a to matka na každé z týchto mal. detí mesačne vo výške 30 % zo sumy životného minima na neplnoleté nezaopatrené dieťa podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine a otec na každé z týchto mal. detí vo výške 70,- Eur mesačne, ktoré výživné je každý z týchto rodičov, na každé z týchto mal. detí povinní uhrádzať vždy do 15-tého dňa v mesiaci vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Spišská Nová Ves.

Styk manžela, ktorý nepodal návrh na rozvod manželstva - otca s mal. J. W. C. Z. I.. J. W. C. sa n e u p r a v u j e .

Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov konania.

Slovenská republika n e m á právo na náhradu trov štátu spočívajúcich v trovách znaleckého dokazovania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Navrhovateľka sa návrhom zo dňa 18.05.2016, doručeným tunajšiemu súdu dňa 23.05.2016 domáhala, aby súd jej manželstvo s manželom rozviedol a vo veci úpravy práv a povinností k maloletým deťom navrhla, aby na čas po rozvode ostal v platnosti rozsudok tunajšieho súdu č. 11P/39/2016-43 zo dňa 20.04.2016, právoplatný dňa 02.05.2016, ktorým boli maloletá J. W. C., T. XX.XX.XXXX Z. I. J. W. C., T. XX.XX.XXXX zverené do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky I. K. R., T. XX.XX.XXXX, ktorá je oprávnená a povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté deti v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia, právo ich zastupovať a spravovať ich majetok v bežných veciach a matku zaviazal prispievať na ich výživu minimálnym zákonným výživným vo výške po 30 % zo životného minima na každé nezaopatrené neplnoleté dieťa a otca vo výške 70,- Eur mesačne na každú, počnúc od právoplatnosti rozsudku, pričom výživné sú rodičia povinní platiť vždy do 15-tého dňa v mesiaci vopred k rukám starej matky.

2. Svoj návrh odôvodnila tým, že ich manželstvo bolo spočiatku harmonické, bývali v samostatnej bytovej jednotke v rodinnom dome u jej mamy v R.. Postupne sa ich vzťahy narušili, mali rozdielne názory na viacero vecí. Počas manželstva mali často spory, ktoré vyústili aj k fyzickým útokom, čoho svedkom bola dcéra J. W., neskôr obe dcéry. Hádky boli zväčša z dôvodu, že má zdravotný problém, ktorý sa snaží opakovane riešiť, ale má pocit, že manžel ju nepodporoval v liečbe a následnej rekonvalescencii. Situácia sa vyhrotila začiatkom roka 2014, keď manžel odišiel zo spoločnej domácnosti. Ona má súdom obmedzenú finančnú spôsobilosť a má a ustanoveného opatrovníka. Opakovane sa podrobila dlhodobejšej hospitalizácii a nie je v jej možnostiach zabezpečiť riadnu starostlivosť o ich dcéry. Obe mal. dcéry boli rozsudkom zo dňa 20.04.2016 zverené do náhradnej osobnej starostlivosti jej mamy I. K. R.. Ona je t.č. bez príjmu, je hospitalizovaná v Psychiatrickej liečebni Plešivec.

3. Manžel, ktorý nepodal návrh sa k veci vyjadril až na pojednávaní konanom dňa 09.01.2017 cestou svojho právneho zástupcu, kedy uviedol, že toto ich manželstvo neplní svoju funkciu a s týmto návrhom na rozvod preto súhlasí. Pokiaľ ide o zverenie detí, resp. o úpravu práv a povinností, navrhol zmeniť dosiaľ realizovanú úpravu a to tak, aby deti boli zverené do jeho osobnej starostlivosti a matka bola zaviazaná minimálnym výživným na každé z mal. detí. V styku matke s deťmi nebude brániť.

4. Súd vykonal dokazovanie výsluchom navrhovateľky, manžela ktorý nepodal návrh, výsluchom starej matky I. K. R.Č., výsluchom svedkov, zistením názoru detí cestou poverenej zamestnankyne Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, znaleckým dokazovaním, oboznámením sa s listinnými dôkazmi a pripojenými spismi a zistil tento skutkový stav:

5. Účastníci konania uzatvorili manželstvo dňa 20.07.2007, a toto je zapísané v Knihe manželstiev Mesta G. T. D., vo zväzku 21, ročník 2007, na strane 1, pod poradovým číslom 120.

6. Z tohto manželstva sa im narodili dve maloleté deti a to dňa XX.XX.XXXX maloletá dcéra J. W. a dňa XX.XX.XXXX maloletá dcéra J. W..

7. Obaja účastníci konania sa chcú rozviesť.

8. Účastníci sa poznali od navrhovateľkiných šestnástich rokov. Brali sa z lásky, avšak v čase sobáša táto už bola tehotná.

9. Dieťa, ktoré nosila, podľa výpovede manžela, ktorý nepodal návrh na rozvod, nebolo jeho, avšak on si ho osvojil. Spočiatku bývali v domácnosti u matky navrhovateľky v G. T. D., neskôr sa presťahovali do rodinného domu v R.. Manžel navrhovateľky mal veľa pracovných povinností a býval mimo domova. Navrhovateľka zase nemala ukončené školy, nedokázala sa zamestnať a postupne začala mať problém s alkoholom, až to dospelo do takého štádia, že začala chodiť po rôznych liečeniach, napr. na Prednú Horu, Zálužie, po psychiatriách v Levoči, v Prešove, či Michalovciach.

10. Účastníci konania toho času už nevedú spoločnú domácnosť a to cca dva roky, kedy sa manžel odsťahoval zo spoločnej domácnosti. Už aj predtým sa podľa výpovede manžela vídávali málo, keďže navrhovateľka chodila po liečeniach, kde sa zdržiavala buď niekoľko týždňov, až niekoľko mesiacov.

11. Manžel navrhovateľky toho času už má nový partnerský vzťah.

12. Navrhovateľka bola rozsudkom Okresného súdu Spišská Nová Ves sp.zn. 16Ps/1/2014 - 80 zo dňa 18. augusta 2014 obmedzená v spôsobilosti na právne úkony a to tak, že táto nie je oprávnená nakladať s hnutelným a nehnuteľným majetkom, poberať mzdu, dôchodok, nemocenské dávky, podporu v nezamestnanosti, dávky sociálnej podpory alebo iné príjmy, nemôže uzatvárať kúpno-predajné zmluvy, darovacie zmluvy, zmluvy o pôžičke a úvere, prípadne akýmkoľvek iným spôsobom disponovať so svojím majetkom, rozhodovať o potrebe ústavnej liečby, resp. ústavného pobytu, o návšteve lekára, o umiestnení na hospitalizáciu v nemocnici, resp. do ústavu o súhlase, resp. nesúhlase prípadne eventuálnej dĺžke pobytu v liečebnom resp. sociálnom zariadení, v prípade, ak je dôvodom takéhoto pobytu, hospitalizácie alebo liečenia alkoholická závislosť menovanej. Zároveň jej bol za opatrovníka ustanovený N. Q., T. XX.XX.XXXX, ktorý je oprávnený a povinný v rozsahu obmedzenia opatrovankyňu zastupovať, spravovať jej majetok a dbať pri tom na pokyny súdu.

13. Podľa potvrdenia Odborného liečebného ústavu psychiatrického, n.o., Predná Hora, zo dňa 29.09.2016, navrhovateľka bola v období od 27.07.2016 do 27.10.2016 liečená v uvedenom zariadení. Následne pokračovala v ambulantnej liečbe u I. I. a na krátky čas bola hospitalizovaná na psychiatrickom oddelení vo Všeobecnej nemocnici s poliklinikou, a.s., Levoča.

14. Podľa Lekárskeho nálezu MUDr. J. Y., psychiatra, zo dňa 05.01.2017 navrhovateľka je dlhodobou v psychiatrickej starostlivosti a liečbe, ktorú podstupuje ambulantne a počas dekompenzácií ústavne. Vzhľadom na prebiehajúce doliečovanie a pretrvávajúcu subkompenzáciu zdravotného stavu, nedoporučila zo zdravotných dôvodov navrhovateľke zúčastňovať sa súdnych pojednávaní, pretože by u menovanej mohlo dôjsť k dekompenzácii psychického stavu.

15. Navrhovateľka inak prebýva v domácnosti starej matky maloletých detí. Je poberateľkou čiastočného invalidného dôchodku, toho času vo výške 121,50 EUR mesačne. Vedie sa voči nej niekoľko exekúcií (sp.zn. EX 369/2014 u súdneho exekútora JUDr. U. D. pre vymoženie pohľadávky vo výške 5.187,62 EUR, sp.zn. EX 1467/2015 u súdneho exekútora JUDr. M.Ó.H. M. pre vymoženie pohľadávky vo výške 7.387,89 EUR a sp.zn. EX 4504/2016u súdneho exekútora JUDr. C. I. pre vymoženie pohľadávky vo výške 416,- EUR).

16. Manžel navrhovateľky toho času žije u svojej terajšej partnerky, I. R. Ř. D. B., ktorá má vo svojej starostlivosti tri mal. deti, vo veku 5 rokov, 10 rokov a 17 rokov, a to mal. N. B.J., I. Y. Ř. Z. I.. D. R.. Bývajú v jej družstevnom byte (4+1), ktorý je vo vlastníctve Bytového družstva Proskovická 41, Ostrava. V tomto byte má jej syn mal. N.Á.T. svoju izbu, mal. Y. Z. I.. D. majú spoločnú priestrannú izbu, ktorá bola pripravená aj pre mal. deti manžela navrhovateľky.

17. Manžel navrhovateľky je samostatne zárobkovo činnou osobou, kedy má zriadenú živnosť na Slovensku. Podľa správy Daňového úradu Prešov, kontaktné miesto Levoča podal dodatočné daňové priznanie za rok 2016, za rok 2017 daňové priznanie v čase podávania správy ešte nepodal. Toho času však pracuje ako zamestnanec pre firmu G., G..M..B.. S. XXX, ktorej výlučnou majiteľkou je jeho terajšia partnerka. Podľa jeho účastníckej výpovede dosahuje príjem cca 1.000,- EUR mesačne. Podľa daňového priznania za rok 2017, uvedená spoločnosť vykázala kladný hospodársky výsledok 2.089,52 EUR.

18. Jeho terajšia partnerka pracuje ako poisťovací agent vo firme H., G..M..B., B.Z. - Y., autosalón Jaguar Landrover s príjmom cca 12.000,- Kč mesačne v čistom. Je tiež poberateľkou výživného na tri maloleté deti v sume 12.000,- Kč mesačne. Celkové náklady na bývanie jeho partnerky sa pohybujú vo výške 7.500,- Kč mesačne, v čom sú zarátané aj náklady za energie a služby. Manžel navrhovateľky spláca pôžičku a do domácnosti svojej partnerky prispieva sumou 400,- EUR mesačne a to na bývanie, ako i stravu.

19. Obaja manželia sú spoločníkmi spoločnosti K., G..M..B., R.. Podľa správy Daňového úradu Košice, pobočka Spišská Nová Ves, uvedená obchodná spoločnosť nepodala daňové priznanie za roky 2016 a 2017. Podľa vyjadrenia manžela navrhovateľky, uvedená spoločnosť je nefunkčná, nič nevyrába a ani neprodukuje.

20. Rozsudkom Okresného súdu Spišská Nová Ves sp.zn. 11P/39/2016-43 zo dňa 20. apríla 2016 boli mal. J. W. C.Y. Z. I.. J. W. C. zverené do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky I.. K. R.Á., T.. XX.XX.XXXX, ktorá je oprávnená a povinná vykonávať osobnú starostlivosť o mal. deti v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia, právo ich zastupovať a spravovať ich majetok v bežných veciach a matka bola zaviazaná prispievať na ich výživu minimálnym zákonným výživným vo výške po 30 % zo životného minima na každé nezaopatrené neplnoleté dieťa a otec vo výške po 70,- Eur mesačne na každú z týchto dcér, počnúc od právoplatnosti rozsudku, pričom výživné sú rodičia povinní platiť vždy do 15-tého dňa v mesiaci vopred k rukám starej matky. uvedený rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 02.05.2016.

21. Stará matka detí pracuje ako obvodná lekárka a zároveň je poberateľkou starobného dôchodku. Vo vzťahu k zvereniu mal. J. W. poberá rodičovský príspevok a prídavok na obe maloleté deti, ako aj opakovaný príspevok dieťaťu v náhradnej osobnej starostlivosti.

22. Maloletá J. W. a maloletá J. W. sú toho času v náhradnej osobnej starostlivosti starej matky I.. K. R.. Podľa výpovede starej matky, otec sa o dcéry zaujíma len sporadicky, stretáva sa s nimi len u krstných, keď mal pracovné cesty na Slovensko alebo medzi sviatkami, keď pricestoval na meniny svojho otca.

23. Naproti tomu svedkyňa I. R. Ř. - terajšia partnerka manžela navrhovateľky uviedla, že s týmito pravidelne chodievajú na Slovensko a to na jar, v lete a na Vianoce a stretávajú sa aj s jeho mal. dcérami. Mal. J. bola u nich naposledy aj cez jarné prázdniny 2017 a neboli s tým žiadne problémy. Uviedla, že si vie predstaviť, žeby bola mal. J. zverená do starostlivosti jej terajšieho partnera (t.j. manžela navrhovateľky - poznámka súdu) a dlhodobejšie ju vychovávali oni a rovnako tak mal. J., s ktorou sa svedkyňa stretávala vždy, keď vycestovali na Slovensko. Podľa jej názoru jej deti si s deťmi manžela navrhovateľky rozumejú, hrajú sa. Ona samotná má dcéru vo veku blízkom veku mal. J., a tieto sa na seba tešia. Pokiaľ bola mal. J. v ich domácnosti, nevznikli žiadne konfliktné situácie. Staršie dieťa má vlastnú izbu, mladšie majú veľkú izbu, je tam poschodová posteľ, v prípade potreby je možné tam umiestniť ďalšiu. Mal. J. by nebol problém umiestniť do materskej školy v mieste ich bydliska a mal. J. by mohla navštevovať špeciálnu školu, na ktorej sa vyučuje sa aj v slovenčine a v ktorej sa pripravuje deti na používanie českého jazyka.

24. Podľa svedkyne PhDr. I. K. radikálna, sústavná zmena u mal. detí neprichádza do úvahy, nakoľko tieto sú naučené na určitý stereotyp, a radikálna zmena by mohla vplyvať na ich psychiku. Nemala vedomosť, žeby mal. deti boli niekedy dlhodobejšie mimo domácnosti, kde bývajú. Podľa názoru uvedenej svedkyne, ktorá je príbuznou navrhovateľky a zároveň je psychologičkou u mal. J. neprichádza do úvahy, aby v domácnosti otca prespávala, nakoľko by neznášala dobre odlúčenie od momentálneho zázemia. Mal. J. bola na prázdninách u otca, z dlhodobého hľadiska by podľa tejto svedkyne mala zotrvať vo svojom terajšom prostredí. Deti sú primárne viazané na rodinné vzťahy, ktoré sú vybudované najtesnejšie, t.j. ich súčasná domácnosť a následne okruh kontaktov, ktoré si vybudujú.

25. Maloletá J. W. bola od septembra 2016 žiačkou 5. triedy ZŠ ul. Levočská v Sp. N. Vsi, kde ju stará matka denne vozila cestou do práce, a následne od novembra sa stala opäť žiačkou 5. triedy Základnej školy v R.. Zmena bola z podnetu mal. J., ktorá prejavila záujem opätovne sa vrátiť na pôvodnú školu v R., kde mala vytvorené silnejšie kamarátske vzťahy v triednom kolektíve, a kde sa cítila dobre.

26. Maloletá J. W. navštevuje Materskú školu v R..

27. Cestou poverenej zamestnankyne Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, bol vykonaný pohovor s maloletou J., ktorá uviedla, že so sestrou je skoro každé poobedie a večer v kontakte, hrajú sa a keď príde sesternica U., hrajú sa oni dve a J. sa hrá s babkou alebo mamkou. Ocko chodíva asi jedenkrát mesačne, prevažne ku Q., tam sa s ňou a s J. stretáva. Uviedla, že by chcela byť s mamkou aj ockom, nevie ako to urobiť. Kamarátky, učiteľky aj babka jej povedali, že sa musí rozhodnúť sama. Rozmýšľala a chcela by byť pri mamke, chodila by do školy v R. a na prázdniny by šla k ockovi. Nechce ísť bývať k ockovi, lebo si nevie predstaviť, žeby chodila do českej školy. Myslí si, že nevie po česky a už má skúsenosť, že keď zmenila školu, nebolo to dobré. Možno by aj bola u ocka dlhšie, keby tam nemusela chodiť do školy, ale nechce nechať mamku samú. S mamkou sa nerozprávala o tom, kde chce byť.

28. Cestou poverenej zamestnankyne Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, bol vykonaný pohovor s maloletou J., ktorá uviedla, že by chcela bývať u krstnej mamy, u babky I., chcela by poschodovú posteľ, spala by hore a krstná dole.

29. Z uvedenej správy, ktorú v súvislosti s týmito pohovormi s maloletými deťmi účastníkov príslušná poverená zamestnankyňa Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, spísala tiež vyplynulo, že mal. J. sa pri tomto pohovore správala bezprostredne, hrala sa s hračkami, poskakovala a chodila po izbe a kuchyni. Zašla k prababke sediacej na posteli, pohladkala ju a vrátila sa ku krstnej mame, ktorú objala, dala jej pusku. Keď sa vo dverách objavila stará matka MUDr. R.Y., I. J. sa k nej rozbehla, objala ju a dala jej pusku. Je zrejmé, že deti majú k starej matke a krstnej mame silný citový vzťah, sú na nich naviazané, v ich blízkosti sa cítia bezpečne a sú spokojné.

30. Zo znaleckého posudku súdnej znalkyne PhDr. J. G., č. 122/2017 vyplynulo, že navrhovateľka - matka maloletých detí je osobnostne ústretová, pomerane sebavedomá navonok, ale vo vnútri je neistá a nespokojná, ľahko citovo zraniteľná; je pasívna vo vzťahoch, nemá rozvinuté spôsoby riešenia sociálnych situácií, je závislá na radách od okolia a odporúčaniach. Zodpovednosť u nej kolíše, aj sa prejavuje ako vytrvalá, aj zlyháva, takže nie je možné sa na ňu bez výhrad spoľahnúť. Emočne je nevyrovnaná, s prevahou nervozity a s nízkou frustračnou toleranciou, Objavujú sa u nej obavy, anxieta, ktorú môže zvládať únikovo, a to závislosťou na alkohole. Sociálne kontakty má obmedzené, jej priebeh socializácie nie je vyrovnaný a nedosahuje úroveň dospelaj zrelej osoby. Robí unáhlené rozhodnutia a reaguje často aj impulzívne. V osobnosti menovanej je na slabšej úrovni rozvinutá dostatočná dôvera v ľudí a spoľahnutia sa na nich, je k druhým kritická a urobí to, čo druhých potom znechucuje a dráždi. Javí sa ako rázna a energická rada pracuje aj rýchlo, ak je v pohode dokáže sa sústrediť na aktivitu, ktorú koná dobre. Jej závislosť na alkohole má podľa záverov z psychiatrie dlhodobú tendenciu, dochádza ku krátkym abstinenčným obdobiam (ak to posudzuje znalkyňa z hľadiska jej rodičovských povinností, je v tomto smere nestabilná), máva návraty k pitiu, ale opakovane sa lieči, v nálezoch z psychiatrie sa však konštatuje že ide viac o deklarovanie pozitívneho postoja k liečbe, javí sa im ako pasívny pacient. Posledné obdobie abstinencie je krátke na to (od augusta 2017), aby súdna znalkyňa mohla usúdiť, že abstínuje natrvalo. V diagnostickom dotazníku o sklone k pitiu sa ukazuje ako závislá osoba, ktorá sa potrebuje liečiť u odborníka, nakoľko pitie alkoholu jej zhoršuje celkový bežný život a má dopad aj na to, že sa nestará o deti v čase pitia v ťahu (pije aj sama). Z tohto dôvodu ide o kontraindikáciu k tomu, aby mala zverené deti do osobnej rodičovskej starostlivosti ako matka. Je to rizikový rodič.

31. Podľa uvedeného znaleckého posudku manžel navrhovateľky - otec maloletých detí, je človek v štruktúre osobnosti so sklonom k dominujúcim neurotickým reakciám, ktoré narušujú adaptáciu na jeho životnú situáciu a harmóniu medziľudských vzťahov; je vnútorne neistý, neverí si. Súvisí to aj s neadekvátnym spracovaním dlhšie trvajúcich konfliktných, záťažových a frustračných situácií, ktoré sú úzko späté s celou životnou situáciou, s jeho medziľudskými vzťahmi. Prejavuje sa predovšetkým poruchou adaptačných schopností, neurotickým správaním, poruchou schopností vyrovnávať sa so životnými situáciami, aj keď nevie danú životnú situáciu zvládnuť, nie je jeho správanie nápadné. Súdna znalkyňa u neho konštatuje slabšie rozvinuté dve oblasti osobnosti, a to emocionalitu a sociabilitu-emocionálne je slabo prispôsobivý a akúkoľvek záťaž vo výchove detí by ho emočne labilizovala a súčasne je málo prispôsobivý, čo pri nárokoch vo výchove je dôležitá oblasť, ak by deti prišli do neznámeho prostredia, bolo by to zosúladovanie všetkých členov v rodine (priateľka a jej deti) náročnou a záťažovou situáciou, ktorú by s vysokou pravdepodobnosťou ťažko zvládal. U otca nezisťuje žiadne psychopatologické rysy osobnosti, ale zisťuje u neho neuroticizmus.

32. Stará matka maloletých detí je osobnostne zrelá, skúsená osoba, extrovertný a rozvážny typ osobnosti, s tendenciou riadiť a organizovať okolnosti rodiny. Je aktívna, má verbálnu prevahu, prijíma aktívnu rolu v skupine, volí si cestu samostatných rozhodnutí. Pracuje, ale vitalita je u nej dostačujúca na to, aby zvládala rolu starej matky a vedela dcére a jej deťom poskytnúť rodinné zázemie. Emocionálne je zrelá, stabilná, sociabilná a komunikuje všetky okolnosti, ktoré sú dôležité pre jej rozhodnutia. Vystupuje sebavedomo a s istotou. Bez psychopatologických markerov.

33. Podľa záverov vyššie uvedeného znaleckého posudku mal. J. W. vníma situáciu v rodine tak, že nie je centrom lásky jej rodičov a nemá v nich oporu v bežnom živote (matku má rada, ale obáva sa že matka zlyhá a opäť bude piť a vyjadruje nad tým ľútosť). V rodičovských vzťahoch preferuje matku, pred otcom, nechce ju opustiť, aj napriek tomu, že ju vníma tak ako to bolo vyššie uvedené, ale všima

si jej starostlivosť a ochotu sa učiť s ňou, v čase, keď funguje v norme a je doma (nie je v liečebni). Pre ďalší pozitívny rozvoj jej osobnosti, kedy bude nastupovať u nej puberta je vhodné, aby ostala v prostredí rodiny u starej matky a bola aj naďalej zverená do jej starostlivosti. Je rizikové zveriť ju otcovi, keď sa pochybuje o otcovstve, aj sám otec v tomto smere nemá ujasnené vlastné postoje k nej. Dieťa by psychicky nezvládlo odlúčenie od matky, (aj starej matky) aj napriek tomu, že s matkou nemajú rozvinutý naplno citový vzťah, ale pozitivita zo strany matky k nej je dôležitou okolnosťou, ktorá je pre jej budúci vývin významná.

34. Maloletá J. W. podľa záverov uvedeného znaleckého posudku s otcom nemá pevné citové vzťahy, pozná ho, ale len ako známou osobu, nie je to emočne blízky vzťah ako k starostlivému rodičovi, nemali na to dostatok času, aby sa ich vzťah formoval, nepravidelné otcove návštevy nestačili na to, aby si dieťa k nemu vybudovalo bezpečný a trvalý citový vzťah spojený s dôverou a pocitom istoty. Dieťa je emočne naviazané na matku, ale hlavne na sestru J., ktorá tvorí centrum jej rodinného života, ju považuje za osobu ku ktorej cíti najviac pozitívnych väzieb. Chýbanie celistvej rodiny v jej živote sa odráža aj v tom, že dieťa radí do rodiny aj osoby neznáme. Matka, otec aj stará matka dieťa preferujú, majú ju radi, tolerujú ju a poskytujú jej lásku.

35. Obe deti majú vyrovnaný vzťah k matke, starej matke a otcovi, ale obe deti preferujú svoju matku, J. odmieta neverbálne v testoch otca, že k nim nepatrí, ale v bežnom kontakte s ním komunikuje, nevyhýba sa mu. Ovplyvňovanie detí z strany rodičov a starej matky súdna znalkyňa vylučuje. Obe deti nedokážu samostatne a zodpovedne formulovať svoj názor a postoj k rodičom, vyjadrujú sa tak, že povedia čo cítia, ale skutočný dopad vlastných slov v zmysle dôsledkov ešte nechápu, ani rozvod rodičov nechápu do dôsledkov. Negatívne ovplyvňovanie a negatívny vzťah k rodičom a starej matke súdna znalkyňa u detí nezistila, môžu si vypočuť nejaký názor či kritiku, ale nič to nemení na ich postoji k oboj rodičom a k starej matke.

36. V súčasnosti vzhľadom na potreby a rozvoj detí je podľa súdnej znalkyne žiaduce z psychologického hľadiska ponechať deti v náhradnej starostlivosti starej matky, kde majú kontakt aj s matkou a ide o kontinuitu ich života v rodine. Obe deti sú zvyknuté na tieto podmienky, osoby, prostredie, nezvládli by zmenu prostredia bez následkov (jednak ČR, jednak iné osoby v rodine otca, ktoré poznajú len cez príležitostné stretnutia). Rodina starej matky deťom zabezpečuje stabilné a vhodné podnety na rozvoj, deti sa cítia v tomto prostredí doma, obe sa vysporiadali s odchodom otca z rodiny. Ak by deti šli k otcovi, celkom by sa im narušila rodinná štruktúra, museli by si vytvárať v cudzojazyčnom prostredí nové citové väzby, čo by bola pre obe deti nepríjemná záťaž, nakoľko ich adaptabilita nie je dostatočná na zvládnutie vysokej záťaže /J. nezvládla ani zmenu školy/. V súčasnej dobe znalkyňa neodporúča zveriť deti matke, ani otcovi. Zverenie jednej z dcér otcovi by bolo pre vývin súrodeneckých vzťahov a silnej emočnej väzby J. na J. rizikom pre vznik poruchy vo vývine. J. má v súčasnej dobe postavenie v rodine ako tzv. "miláčik" rodiny, ak by sa zverila otcovi po rozvode prišla by do cudzieho a pre ňu neznámeho prostredia (jazykové, aj personálne, lebo nikdy v ČR nebola u otca) a súčasne by stratila svoje postavenie, ktoré má teraz v tejto rodinnej konštelácii. Dieťa bolo aj u krstných rodičov, ktorí pomáhali s jej výchovou, nevytvorila si k nim doteraz také citové puto, aby došlo k chápaniu niektorých členov z tejto rodiny ako tzv. náhradných rodičov a neberie ich ani ako súčasť svojej primárnej rodiny. Súčasne odlúčenie od sestry, ktorá má v jej živote najvýznamnejšie miesto by bolo s vysokou pravdepodobnosťou pre ňu traumatickou udalosťou. Znalkyňa nedoporučuje, aby deti boli od seba v tomto čase odlúčené, pretože majú silné súrodenecké väzby a potrebujú mať istotu celistvosti vlastnej rodiny. U J. navyše otec spochybnil jej pozíciu, ako vlastného dieťaťa, mení sa aj jeho postoj k nej, sám otec nemá ujasnené, či by mal žiadať aj J. do osobnej starostlivosti, čo je vážny problém pre dieťa, ktoré by sa ocitlo v cudzom prostredí a s pravdepodobne nízkou oporou v otcovi.

37. Znalkyňa zároveň odporučila, aby sa styk detí a otca upravil tak, že sa jasne stanoví doba a frekvencia jeho styku s deťmi, ako aj miesto a spôsob preberania detí len prostredníctvom starej matky. Styk by mal mať otec určený nie podľa svojej služobnej cesty ako doteraz, ale len za účelom styku s deťmi 1-2 x na víkend v mesiaci; letný pobyt u otca a sviatky na polovicu.

38. Účastníci konania zároveň uviedli, že nežiadajú upraviť styk otca s maloletými dcérami.

39. Podľa § 23 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z., o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších zmien a doplnkov (ďalej len ako „Zákon o rodine“), súd môže manželstvo na návrh

niektorého z manželov rozviesť, ak sú vzťahy medzi manželmi tak vážne narušené a trvalo rozvrátené, že manželstvo nemôže plniť svoj účel a od manželov nemožno očakávať obnovenie manželského spolužitia.

40. Podľa § 23 ods. 2 Zákona o rodine, súd zisťuje príčiny, ktoré viedli k vážnemu rozvratu vzťahov medzi manželmi, a pri rozhodovaní o rozvoďte na ne prihliada. Súd pri rozhodovaní o rozvoďte vždy prihliadne na záujem maloletých detí.

41. Podľa § 23 ods. 3 Zákona o rodine, súd pri posudzovaní miery rozvratu vzťahov medzi manželmi prihliada na porušenie povinností manželov podľa § 18 a 19.

42. Podľa § 18 Zákona o rodine, manželia sú si v manželstve rovní v právach a povinnostiach. Sú povinní žiť spolu, byť si verní, vzájomne rešpektovať svoju dôstojnosť, pomáhať si, starať sa spoločne o deti a vytvárať zdravé rodinné prostredie.

43. Podľa § 19 ods. 1 Zákona o rodine, o uspokojovanie potrieb rodiny založenej manželstvom sú povinní starať sa obidvaja manželia podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Uspokojovaním potrieb rodiny je aj osobná starostlivosť o deti a domácnosť.

44. Podľa § 19 ods. 2 Zákona o rodine, o veciach týkajúcich sa rodiny rozhodujú manželia spoločne. Ak sa nedohodnú o podstatných veciach, rozhodne na návrh jedného z nich súd.

45. Podľa § 19 ods. 3 Zákona o rodine, na výkon povolania a na pracovné uplatnenie nepotrebuje žiadny z manželov súhlas druhého manžela.

46. Podľa 395 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z., Civilný mimosporový poriadok (ďalej len ako „CMP“), ak § 396 neustanovuje inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

47. Podľa § 93 CMP, konanie sa začína len na návrh jedného z manželov.

48. Podľa § 94 CMP, účastníkmi konania o rozvod manželstva sú manželia.

49. Súd z vykonaného dokazovania dospel k záveru, že manželstvo účastníkov je hlboko a vážne rozvrátené a že neplní žiadnu zo svojich spoločenských funkcií, a preto je potrebné ich manželstvo rozviesť.

50. Vo všeobecnosti možno konštatovať, že vážnosť rozvratu manželstva spočíva v dôvodoch, ktoré viedli k podaniu návrhu na rozvod. Manželstvo je dostatočne vážne rozvrátené vtedy, ak už nemôže plniť svoj účel. Pritom jeho účelom je vytvoriť harmonické a trvalé životné spoločenstvo, ktoré zabezpečí riadnu výchovu detí. Počas svojej existencie plní funkciu sociálnu, ekonomickú, biologickú a výchovnú. Pokiaľ sa žiadna z týchto funkcií v manželstve nerealizuje, je možné manželstvo rozviesť. Ustanovenie § 23 Zákona o rodine predpokladá objektívnu existenciu rozvratu vzťahov bez ohľadu na subjektívne stanovisko manželov a na zavinenie niektorého z manželov (toto zavinenie môže mať vplyv napríklad na rozhodnutie súdu v konaní o zrušení práva spoločného nájmu bytu, v konaní o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, prípadne pri náhrade trov konania v konaní o rozvod manželstva). Objektívny rozvrat vzťahov znamená, že medzi manželmi je skutočný stav nasvedčujúci nemožnosti plniť účel manželstva, resp. rodiny založenej manželstvom.

51. Vykonaným dokazovaním mal súd preukázané, že manželstvo účastníkov žiadnu z uvedených funkcií už v súčasnosti neplní.

52. Pokiaľ ide o výchovnú funkciu manželstva, tá by mala spočívať v spoločnej výchove detí, ktoré by prípadne s nimi žili v spoločnej domácnosti. Z vykonaného dokazovania je zrejmé, že túto funkciu uvedené manželstvo účastníkov v súčasnej dobe už neplní, keďže obaja účastníci nežijú v spoločnej domácnosti už viac ako dva roky, kedy sa manžel navrhovateľky odsťahoval zo spoločnej domácnosti a toho času už prebýva u svojej terajšej partnerky v Českej republike. Navyše samotné maloleté deti sú rozsudkom tunajšieho súdu sp.zn. 11P/39/2016-43 od 20. apríla 2016 zverené do náhradnej osobnej

starostlivosti ich starej matky, ktorá im toho času túto starostlivosť riadne zabezpečuje a teda jej rodinné prostredie v súčasnosti plní výchovnú funkciu k týmto deťom.

53. Pokiaľ ide o spoločenskú funkciu manželstva, tá sa prejavuje tým, že manželia ako rodina by mali žiť spolu a mali byť mať (prejavovať) vôľu tvoriť jeden celok a tráviť spoločne čas. Odchodom manžela navrhovateľky zo spoločnej domácnosti a následným pretrváváním odlúčenia oboch manželov a v neposlednom rade aj deklarováním oboch účastníkov, že sa chcú rozviesť, bolo preukázané, že aj túto funkciu ich manželstvo v súčasnej dobe neplní. Navyše samotný manžel navrhovateľky toho času už má nový partnerský vzťah, ktorý takisto preukazuje tú skutočnosť, že obnova vyššie uvedenej funkcie manželstva vo vzájomnom vzťahu medzi účastníkmi konania už neprichádza do úvahy.

54. Nepotvrdilo sa ani to, že by uvedené manželstvo účastníkov plnilo naďalej aj svoju biologickú funkciu, ktorá sa prejavuje v ich intímnom spolunažívaní, keďže to už účastníci dlhodobo nevedú.

55. Rovnako je preukázané, že manželstvo účastníkov v súčasnej dobe už neplní ani hospodársku funkciu, ktorá sa inak prejavuje vo forme spoločného hospodárenia, kam patrí prispievanie na úhradu potrieb rodiny podľa možnosti, schopností a majetkových pomerov toho-ktorého z manželov. Z vykonaného dokazovania je preukázané, že každý z manželov má svoju vlastnú domácnosť, na ktorú si uhrádza náklady vo vlastnej réžii.

56. Za týchto okolností preto súd konštatuje, že vážnosť dôvodov rozvratu, vzhľadom na absenciu vyššie uvedených základných funkcií manželstva vo vzťahu účastníkov tohto konania, je daná.

57. Pokiaľ ide o trvalosť rozvratu, táto je dostatočne daná vtedy, ak už nemožno očakávať obnovenie manželského spolužitia. Z uvedeného nepriamo vyplýva, že manželské spolužitie už muselo byť zrušené. Preukázanie tejto skutočnosti súvisí s otázkou vážnosti rozvratu, v rámci ktorej sa skúma, či rodina ešte plní svoje funkcie. Na posúdenie existencie trvalosti rozvratu manželstva môže čiastočne napomôcť skutočnosť, ak manželia už nežijú v spoločnej domácnosti, hoci predtým v nej spolu žili. Ak manželia stále ešte zdieľajú spoločnú domácnosť, potom sa určenie trvalosti rozvratu odvíja skôr od zistenia podmienok, v akých v tejto domácnosti žijú (či si pomáhajú - napr. žena stále varí a perie aj pre manžela, alebo on ju vozí autom, či sa ekonomicky spolupodieľajú na bývaní a chode rodiny a pod.). Ak už žiadnu z týchto funkcií neplnia a tento stav trvá dostatočne dlhý čas, pričom absentuje vôľa obnoviť spolužitie, potom takisto je možné považovať rozvrat za trvalý.

58. V tomto konaní bolo preukázané, že účastníci reálne nebyvajú v spoločnej domácnosti a túto ako takú ani iným spôsobom hospodársky nevedú. Obaja deklarujú, že sa chcú rozviesť a z takéhoto ich správania sa je možné jednoznačne vyvodiť, že nemajú záujem na ďalšom trvaní takéhoto manželstva. Navyše manžel navrhovateľky toho času má už dlhšie nový partnerský vzťah, takže v sumare všetky tieto vyššie uvedené skutočnosti je jednoznačne preukazujú, že nemožno očakávať medzi účastníkmi konania obnovenie manželského spolužitia, ktoré by napĺňalo svoj základný účel a síce vytvárať harmonické a trvalé životné spoločenstvo akým rodina založená manželstvom nepochybne má byť. Je teda zrejmé, že aj ďalší z predpokladov a teda trvalosť rozvratu vzťahu medzi účastníkmi tohto konania je daná. Súd preto návrhu navrhovateľky vyhovel a jej manželstvo s jej manželom rozviedol.

59. Podľa § 100 CMP, s konaním o rozvod manželstva je spojené konanie o úpravu pomerov manželov k ich maloletým deťom na čas po rozvode.

60. Podľa § 45 ods. 1 Zákona o rodine, ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Osobe, ktorá nezabezpečuje osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa z dôvodu, že jej bolo zo starostlivosti odňaté rozhodnutím súdu, nemožno v čase trvania odňatia dieťaťa zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti na čas trvania odňatia dieťaťa.

61. Podľa § 45 ods. 2 Zákona o rodine, pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady. Ak sa má maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti prarodiča, súrodenca maloletého dieťaťa alebo súrodenca rodiča maloletého dieťaťa, splnenie podmienky trvalého pobytu na území Slovenskej republiky sa nevyžaduje za predpokladu, že prarodič, súrodenec maloletého dieťaťa alebo súrodenec rodiča maloletého dieťaťa má evidovaný trvalý pobyt alebo iný obdobný pobyt na území členského štátu Európskej únie.

62. Podľa § 45 ods. 4 Zákona o rodine, osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia; osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti vykonávanej na území Slovenskej republiky, je povinná najmenej 30 dní pred dočasným premiestnením maloletého dieťaťa oznámiť súdu dočasné premiestnenie maloletého dieťaťa do cudziny na dobu dlhšiu ako tri mesiace spolu s údajom o mieste, účele a dĺžke pobytu v cudzine a o iných významných skutočnostiach súvisiacich s dočasným premiestnením. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd.

63. Podľa § 45 ods. 9 Zákona o rodine, súd najmenej raz za šesť mesiacov zhodnotí v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí alebo v súčinnosti s inými osobami, ktoré sú oboznámené s pomermi maloletého dieťaťa, výkon náhradnej osobnej starostlivosti, a to najmä kvalitu starostlivosti o dieťa v náhradnej osobnej starostlivosti a skutočnosť, či rodičia môžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa.

64. Podľa § 47 ods. 1 Zákona o rodine, náhradná osobná starostlivosť zaniká

- a) dosiahnutím plnoletosti dieťaťa,
- b) smrťou maloletého dieťaťa,
- c) smrťou osoby, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti,
- d) právoplatným rozhodnutím súdu o zániku dôvodu, pre ktorý bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti,
- e) právoplatným rozhodnutím súdu o zrušení náhradnej osobnej starostlivosti,
- f) rozvodom manželov, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti podľa § 46.

65. Podľa § 47 ods. 2 Zákona o rodine, súd zruší náhradnú osobnú starostlivosť len z vážnych dôvodov, najmä ak osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, zanedbáva maloleté dieťa alebo porušuje svoje povinnosti; urobí tak vždy, ak o to táto osoba požiada.

66. Podľa § 45 ods. 7 Zákona o rodine, vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu podľa odseku 1 nezaniká.

67. Podľa § 45 ods. 8 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby výživné poukazovali počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, úradu práce, sociálnych vecí a rodiny; po dovŕšení plnoletosti dieťaťa sú rodičia povinní poukazovať výživné dieťaťu. Ak je osobou, ktorej je maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, prarodič, súrodenec maloletého dieťaťa alebo súrodenec rodiča maloletého dieťaťa podľa § 45 ods. 2 druhej vety, súd rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné uloží povinnosť, aby výživné poukazovali osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti.

68. Podľa § 81 ods. 1 Zákona o rodine, ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochrannej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné.

69. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

70. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

71. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. (§ 2 písm. c) zákona č. 601/2003 Z.z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 372/2004 Z.z.)

72. Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

73. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

74. Podľa § 2 písm. c) zákona č. 601/2003 Z.z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 300/2010 Z.z. a opatrenia MPSVaR SR č. 173/2017 Z.z. za životné minimum fyzickej osoby alebo fyzických osôb, ktorých príjmy sa posudzujú podľa § 3 spoločne, sa považuje počnúc od 1.7.2017 suma alebo úhrn súm 91,06 EUR mesačne, ak ide o zaopatrené nepľnoleté dieťa.

75. V čase vyhlásenia tohto rozsudku tak suma minimálneho zákonného výživného vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa predstavuje čiastku 27,32 EUR na jedno nepľnoleté nezaopatrené dieťa.

76. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

77. Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine, právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov späťne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

78. Podľa článku 4 Základných princípov zákona č. 161/2015 Z.z., Civilný mimosporový poriadok (ďalej len ako „CMP“), súd aplikuje a interpretuje právo rovnako vo vzťahu ku všetkým účastníkom konania. Ak je účastníkom konania maloleté dieťa, koná súd v jeho najlepšom záujme a ak je to vhodné, informuje dieťa o všetkých podstatných otázkach týkajúcich sa priebehu konania a veci samej. Ak je účastníkom konania osoba so zdravotným postihnutím, zabezpečí súd účinný prístup k spravodlivosti na rovnakom základe s ostatnými účastníkmi konania.

79. Podľa § 111 CMP, v konaní vo veciach starostlivosti súdu o maloletých súd rozhoduje o

- b) úprave výkonu rodičovských práv a povinností,
- c) výžive maloletého,
- o) zverení dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti.

80. Podľa § 120 ods. 1 CMP, súd rozhoduje rozsudkom vo veciach podľa § 111 písm. b) až d), h) a i), inak rozhoduje vo veci samej uznesením.

81. Podľa § 112 ods. 1 CMP, na konanie vo veciach starostlivosti súdu o maloletých je miestne príslušný súd, v ktorého obvode má maloletý v čase začatia konania bydlisko určené dohodou rodičov alebo iným zákonným spôsobom.

82. Podľa § 116 CMP, ak sa to neprieči účelu konania, súd je povinný informovať o prebiehajúcom konaní maloletého, ktorý je s prihliadnutím na rozumovú a vôľovú vyspelosť schopný pochopiť jeho význam, a objasniť mu dôsledky súdneho rozhodnutia vo veci.

83. Podľa § 38 ods. 1 CMP, ak je účastníkom maloletý, ktorý je schopný vyjadriť samostatne svoj názor, súd na jeho názor prihliadne.

84. Podľa § 38 ods. 2 CMP, názor maloletého zisťuje súd spôsobom zodpovedajúcim jeho veku a vyspelosti. Podľa povahy veci zisťuje súd názor maloletého bez prítomnosti iných osôb.

85. Podľa § 25 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvode.

86. Podľa § 25 ods. 2 Zákona o rodine, ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

87. Pokiaľ šlo o úpravu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom súd vychádzal z vykonaného dokazovania, podľa ktorého deti v súčasnej dobe sa nachádzajú v osobnej starostlivosti starej matky, ktorej do tejto formy náhradnej starostlivosti boli zverené na základe rozsudku tunajšieho súdu sp.zn. 11P/39/2016 - 43 zo dňa 20.04.2016. Zo znaleckého dokazovania vyplynulo, že uvedená forma výkonu osobnej starostlivosti o tieto maloleté deti sa naďalej javí, ako najvhodnejšie forma pre ne samotné predovšetkým, z hľadiska ich zdarného psychického vývinu a za súčasnej situácie, ktorá panuje v rodine prihliadajúc na ich vek a súrodenecké väzby, by prípadná zmena v tejto starostlivosti o ne nebola žiaduca. Súd preto ponechal zverenie mal. J. W. Z. I.. J. W. v náhradnej osobnej starostlivosti ich starej matky MUDr. K. R..

88. Pôvodný rozsudok tunajšieho súdu sp.zn. 11P/39/2016 - 43 zo dňa 20.04.2016 však súd zmenil v časti, pokiaľ ide o určenie platobného miesta pre rodičov maloletých detí, nakoľko medzičasom od rozhodnutia v uvedenej veci došlo k zmene príslušných ustanovení zákona o určení platobného miesta pre úhradu súdom určeného výživného rodičmi, kedy toho času je ním príslušný Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny.

89. V otázke určenia výživného zo strany rodičov na maloleté deti, súd vychádzal z majetkových a príjmových pomerov oboch rodičov, ktoré sa mu podarilo zistiť, berúc do úvahy skutočnosť, že pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará a na to, aká peňažná suma je potrebná na úhradu odôvodnených potrieb dieťaťa, pričom medzi tieto potreby patria výživa vo vlastnom zmysle slova, hmotné potreby, ako je šatstvo, bielizeň, obuv, nájomné za byt a tiež potreby súvisiace s rozširovaním a prehĺbovaním vzdelania dieťaťa, rozvojom jeho záujmov a potrieb, prípravou na budúce povolanie, kultúrne, športové a rekreačné potreby, ako aj potreby súvisiace so zdravotným stavom, t.j. všetky nevyhnutné potreby, ktoré vyžaduje život kultúrneho človeka v spoločnosti. Miera týchto potrieb je odstupňovaná a závisí predovšetkým od veku dieťaťa a jeho zdravotného stavu, pričom ak to možnosti a schopnosti rodičov dovoľujú, má výživné zabezpečovať dieťaťu primeraný podiel na výhodách, ktoré dovoľujú možnosti rodičov. Na druhej strane uspokojovanie odôvodnených potrieb maloletého dieťaťa je vždy limitované možnosťami, schopnosťami a majetkovými pomermi rodičov, pričom sú rozhodujúce predovšetkým reálne zárobkové schopnosti a možnosti každého z rodičov, ktoré sú dané nielen ich subjektívnymi vlastnosťami, ale aj okolnosťami objektívneho charakteru, najmä pracovnými príležitosťami primeranými vlastnostiam rodičov.

90. Navrhovateľka (matka detí) je poberateľkou čiastočného invalidného dôchodku a iný príjem u nej nie je vykázaný. Manžel navrhovateľky deklaruje príjem vo výške cca 1.000,- EUR mesačne z prác, ktoré vykonáva pre spoločnosť G., G..M..B.. Rodičia nemajú žiadnu inú vyživovaciu povinnosť.

91. Hodnotiac vyššie uvedené skutočnosti, berúc do úvahy odôvodnené potreby maloletých detí súd určil počnúc od právoplatnosti tohto rozsudku, platiť výživné na mal. J. W. C.Y., T. XX.XX.XXXX Z. I.. J. W. C., T. XX.XX.XXXX, a to matke na každé z týchto mal. detí mesačne vo výške 30 % zo sumy životného minima na nepľnoleté nezaopatrované dieťa podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine , čo v čase vyhlásenia rozsudku predstavuje sumu 27,32 EUR mesačne na každé z týchto detí, a otcovi na každé z týchto mal. detí vo výške 70,- Eur mesačne, ktoré výživné je každý z týchto rodičov, na každé z týchto mal. detí povinní uhrádzať vždy do 15-tého dňa v mesiaci vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Spišská Nová Ves.

92. Pokiaľ ide o úpravu styku otca s maloletými dcérami, vzhľadom na vyhlásenie účastníkov konania, ktorí nežiadali túto úpravu realizovať v tomto rozsudku, súd tento styk otca s deťmi neupravil.

93. Podľa § 52 CMP, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

94. Podľa § 57 CMP, súd môže náhradu trov konania priznať aj vtedy, ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé.

95. Podľa § 57 CMP, o povinnosti nahradíť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh.

96. Podľa § 58 CMP, o nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

97. O trovách konania súd rozhodol tak, že ich nepriznal žiadnemu z účastníkov konania, nakoľko súd nezistil žiadne také okolnosti, pre ktoré by bolo možné priznať trovy niektorému z účastníkov.

98. Podľa § 259 CSP, ak pri dokazovaní vznikne povinnosť, ktorá je spojená s výdavkami inej osoby, má táto osoba tie isté práva a povinnosti pri ich uplatnení ako svedok.

99. Podľa § 55 CMP, súd môže náhradu trov konania priznať aj vtedy, ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé.

100. Podľa § 257 CSP, výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

101. Trovy štátu v tomto konaní predstavovala suma 110,68 Eur, ako suma, ktorá bola poukázaná z finančných prostriedkov štátu na úhradu súdom priznaného znalečného pre súdnu znalkyňu PhDr. J. G. za vypracovanie znaleckého posudku v celkovej výške 500,68 Eur, priznaná uznesením sp.zn. 16P/152/2016-159 zo dňa 4.1.2018, potom, čo táto nebola vykrytá v plnej miere sumou preddavku, ktorý zložil v tomto konaní na účely uvedeného znaleckého dokazovania manžel navrhovateľky - otec maloletých detí vo výške 390,- Eur.

102. Uvedené trovy štátu vznikli v dôsledku nariadenia a vykonania znaleckého dokazovania za situácie, kedy bolo potrebné po odbornej stránke zistiť, či je možný návrat detí do starostlivosti niektorého z rodičov potom, čo ich manželstvo bude rozvedené alebo, či je potrebné tieto naďalej ponechať v náhradnej osobnej starostlivosti ich starej matky. Išlo teda o úkon, ktorý bol v záujme ako rodičov, tak aj maloletých detí, aby sa po odbornej stránke ustálilo, akým spôsobom a v akom rozsahu sa má táto osobná starostlivosť o maloleté deti upraviť. Bolo by preto žiaduce, aby každý z rodičov sa na úhrade nákladov na takéto znalecké dokazovania podieľal rovnakou mierou, teda v polovici.

103. Otec detí t.j. manžel navrhovateľky podstatnú časť znalečného zaplatiť a to zložením príslušného preddavku na účet súdu. Pomernú časť odmeny súdneho znalca teda uhradil a to v rozsahu, ktorá prevyšuje polovicu tejto odmeny znalca. Bolo by preto žiaduce, aby trovy štátu, ktoré z vyššie vykonaného znaleckého dokazovania vznikli ako rozdiel medzi priznanou sumou znalečného a otcom zloženým preddavkom uhrádza navrhovateľka - matka maloletých detí. U tejto však súd vzal do úvahy jej súčasné príjmové a majetkové pomery, ako aj jej zdravotný stav, kedy táto je len poberateľkou čiastočného invalidného dôchodku v sume 121,50 EUR mesačne, je voči nej vedených niekoľko exekúcií

a iný hodnotnejší majetok nevlastní, resp. z jej spoluúčasti v spoločnosti K., G..M..B., R., jej neplynú žiadne príjmy.

104. Súd tieto okolnosti na strane navrhovateľky, a na strane manžela navrhovateľky skutočnosť, že prevažnú časť odmeny súdnej znalkyne zaplatil zo zloženého preddavku (t.j. takmer 77% uvedenej odmeny) hodnotil, ako dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré nie je možné žiadneho z týchto účastníkov zaviazať na úhradu vzniknutých trov štátu a preto rozhodol, že Slovenská republika nemá právo na náhradu trov štátu spočívajúcich v trovách znaleckého dokazovania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Spišská Nová Ves, písomne v šiestich vyhotoveniach. (§ 362 ods. 1 zákona č. 160/2015, Civilný sporový poriadok /ďalej len ako „CSP“/).

V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka konania, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané. (§ 127 a § 363 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
 - b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
 - c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
 - d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
 - e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
 - f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
 - g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
 - h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.
- (§ 365 ods. 1 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. (§ 62 ods. 1 CMP)

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu vyššie uvedenú, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. (§ 365 ods. 2 CSP)

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. (§ 62 ods. 2 CMP)

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy. (§ 62 ods. 3 CMP)

Proti výroku, ktorým bola schválená dohoda rodičov o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, nie sú rodičia oprávnení podať odvolanie (§ 122 CMP).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia.

Manžel, ktorý pri uzavretí manželstva prijal priezvisko druhého manžela ako spoločné priezvisko, môže do troch mesiacov po právoplatnosti rozhodnutia o rozvode manželstva matričnému úradu oznámiť, že prijíma opäť svoje predošlé priezvisko.